

Maria Blaisse

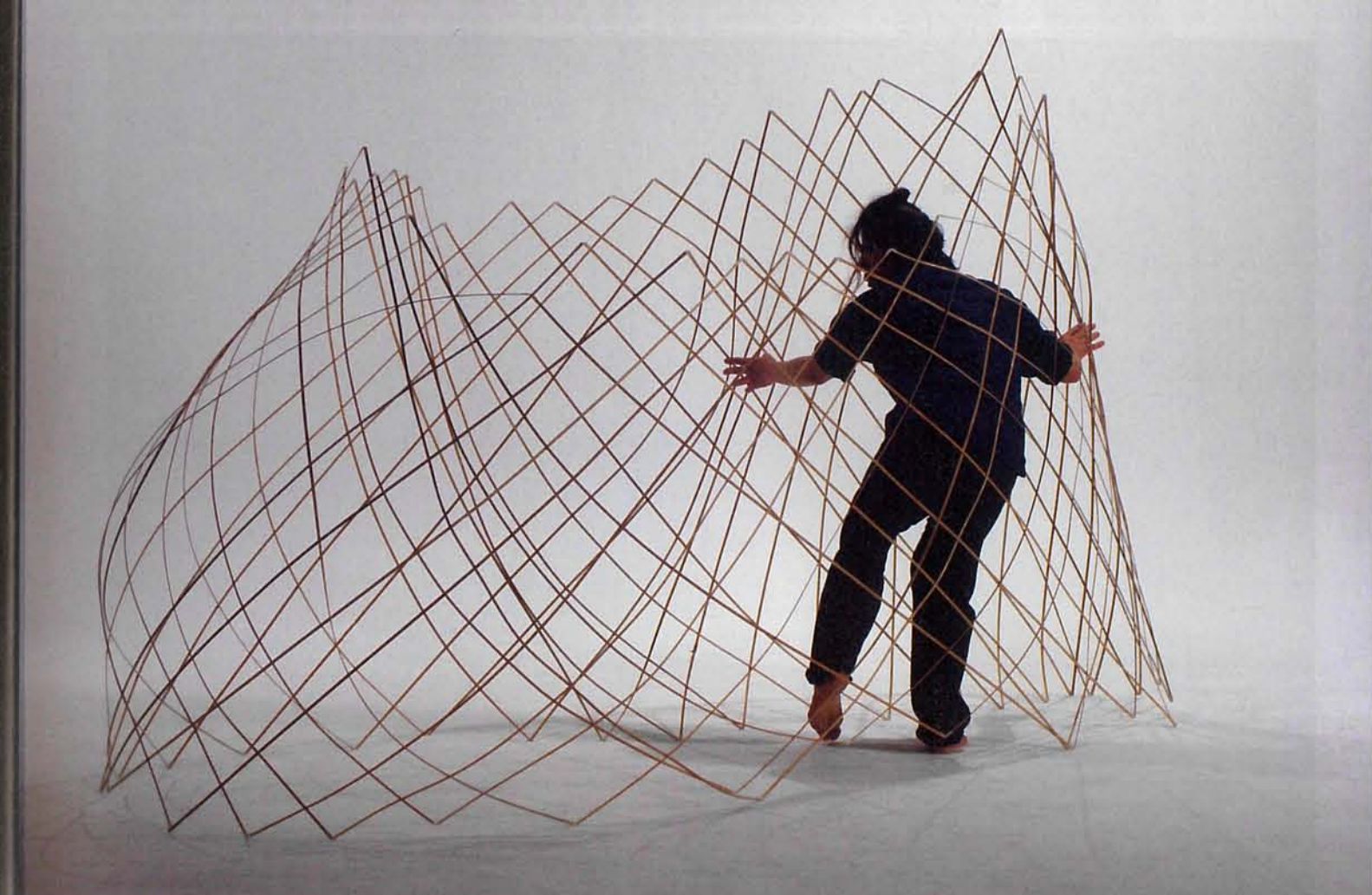
– na začiatku
bola duša

Text Zuzana Šidliková
Foto archív Maria Blaisse, Anna Beeke.

Kruhy – pokrývka hlavy, 1989. Foto: Anna Beeke.

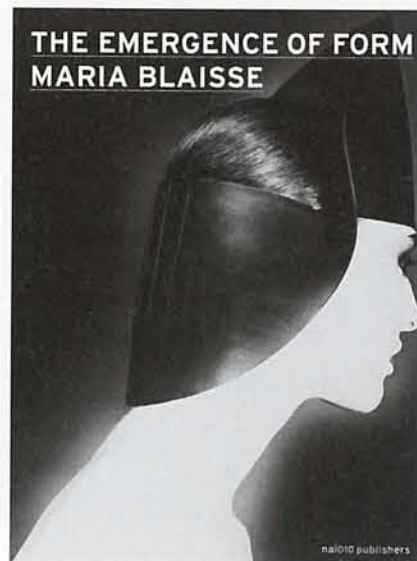
Tohtoročný bratislavský projekt Dni architektúry a dizajnu privítal medzi inými zahraničnými hosťami Mariu Blaisse (1944). Mariu Blaisse nie je jednoduché zaradiť do nejakej „škatuľky“, pretože práca tejto absolventky Gerrit Rietveld Academy v Amsterdame osciluje medzi voľným umením, architektúrou a dizajnom. Jej objekty môžu byť inšpiračným zdrojom pre architektúru, vzdávajú poctu pohybu pri tanečných performanciách, dajú sa využiť v módnom priemysle, nápady uplatňuje i v interiérovom dizajne či tvorbe šperkov. Jej portfólio obsahuje široké spektrum materiálov – sklo, porcelán, striebro, z textilných materiálov najmä kožu, plst a penové syntetické hmoty, ale i rôzne odpadové materiály – ktorým vdýchne život v nových súvislostiach. Vo svojich prácach je fascinovaná prekvapivými premenami foriem. Dlhodobým dôležitým inšpiračným zdrojom sa pre ňu stali staré automobilové duše. Ich fragmentácia, nastrihávanie, pretáčanie, sprostredkujú divákovi hravý moment, intuitívne narábanie s materiálom dáva skulpturálnym objektom nové uplatnenie. Blaisse zostáva otvorená evolúcii formy – vizuálne lákavé sú najmä jej spolupráce s odevnými dizajnérmami a značkami (Issey Miyake, Camper) a jej experimentálne objekty sú ideálne aj pre tanečné divadlo.

Na otvorení DAAD predstavila Blaisse prostredníctvom svojej prednášky niekoľko objektov a videí, škoda však, že sa nevyužila dynamika priestoru na živé tanečné predstavenie, prehliadku či performanciu. Jej tvorba je známa aj vďaka publikácii *The Emergence of Form*, ktorá vyšla v roku 2013. Keďže však u nás svojou prezentáciou zaujala odborné aj laické publikum, rozhodli sme sa jej položiť niekoľko ďalších otázok. Ukázalo sa, že Marie Blaisse uprednostňuje reč vizuálneho umenia pred slovami... Ale asi to v prípade autorky jej formátu je aj namieste.

Svojou prácou meníte predstavy o hraniciach klasických disciplín. Napriek tejto vašej všestrannosti, čím sa aktuálne cítite – výtvarníčkou, módnou či produktovou dizajnérkou, alebo pedagogičkou? Užívate si niektorú z týchto činností viac ako iné, alebo naopak, baví vás striedať rôzne oblasti a disciplíny?

↓
V práci s jednou formou, a to gumovou automobilovou dušou, s ktorou pracujem už 30 rokov, som objavila územia a dimenzie, čo mi nedovoľujú obmedziť sa iba na jednu disciplínu. Z textov mojej knihy *The Emergence of Form* veľmi jasne vyplýva, že je to práve forma, ktorá u mňa spája architektúru, tanec a vedu.

VAN PUTTEN, Claire: *The Emergence of Form*. Marie Blaisse. Nai 010 Uitgevers: Rotterdam, 2013.

Áno, vaše myšlienky o forme hovoria, že ju nevnímate nijako uzavreto: „Forma formuje formy, ukrytá v materiáli, forma sa napokon sama ukáže.“ Ako ste začali pracovať s objektom kolesa, bola to náhoda?

↓
Bola to náhoda. Keď boli moje dve dcéry malé (bolo to začiatkom roka 1985), potrebovali hasičské klobúky na nejakú detskú oslavu. Vtedy som po prvý raz skúsila rezať tento „materiál“ a s prekvapením som v ňom objavila možnosti jeho magickej transformácie z vnútornej aj vonkajšej strany a tento proces u mňa stále pokračuje.

Je vám blízky postoj a práca Oskara Schlemmera, ktorý sa zaoberal triadickým baletom na Bauhause už v dvadsiatych rokoch 20. storočia?

↓
Áno, myslím si, že vo svojej tvorbe používal tie isté princípy ako ja, a určite by rád pracoval s rovnakým materiálom, ako pracujem ja.

Ako ste sa dostali k spolupráci s Isseyom Miyakem a aký bol výsledok?

↓
Pri otvorení nejakej výstavy v New Yorku som mala na sebe jeden z mojich klobúkov a tam som sa stretla so zástupcom firmy Miyake. Už o šesť týždňov neskôr som sa ocitla v Tokiu a začala som navrhovať pre Isseyu Miyakeho klobúky pre jeho kolekciu roku 1988. Výsledok bol ohromujúci. V súčasnosti (máj 2014) mám výstavu v Rijksmuseum Twenthe v Enschede, kde je možné vidieť prierez celou mojou prácou vrátane filmov.

↗ Interaktívna bambusová štruktúra, 2008.

← Kostým pre tanečné predstavenie, 1996. Foto: Anna Beeke.

← Kruhy – kostýmy pre tanečníkov,
1989. Foto: Anna Beeke.

→ C-topánky pre Camper, 2008.
Nominované na Dutch Design Awards 2009.

V sedemdesiatych rokoch ste strávili čas v Južnej Amerike, kde ste sa venovali štúdiu tradičných textilných techník a prírodnému farbeniu vlákien. Zohráva vo vašej tvorbe tradícia dôležitú rolu?

↓

Najdôležitejším zdrojom, prameňom, mojej tvorby je príroda – a to kdekoľvek sa nachádzam.

Známe sú vaše práce pre Paulu Abdul, realizovali ste aj kostýmy pre tanečnú operu predstavenú v Alexandrii, Miláne, New Yorku, Los Angeles a ďalšie projekty spojené s pohybovou kultúrou. Vychádzate z konkrétneho zadania klienta, alebo máte pri tvorbe úplne voľný priestor a tanečníci už skúšajú sami využiť interakciu s vašim objektom?

↓

Pohyb chápem ako absolútnu a autonómnu interakciu medzi formou a tanečníkom. Najdôležitejšia je pre mňa improvizácia. V práci s Paulou Abdul som urobila výnimku, pre jej svetové turné boli časti, ktoré sa niesli v znamení improvizácie, začlenené do konkrétnej choreografie.

Boli ste už niekedy v Bratislave? Mali ste možnosť navštíviť mesto, jeho architektúru alebo ďalšie podujatia v rámci DAAD?

↓

Bratislava sa mi páčila, videla som inšpiratívne podujatia – ako Urban Market v Starej tržnici, hoci moja návšteva bola krátka, stretla som sa s veľmi srdečným prijatím.

Na čom aktuálne pracujete a aké máte plány na najbližšie mesiace?

↓

V súčasnosti pracujem s korkom, skúmam jeho úžasné vlastnosti a hľadám nápady na nové produkty.

Ďakujeme. ■